

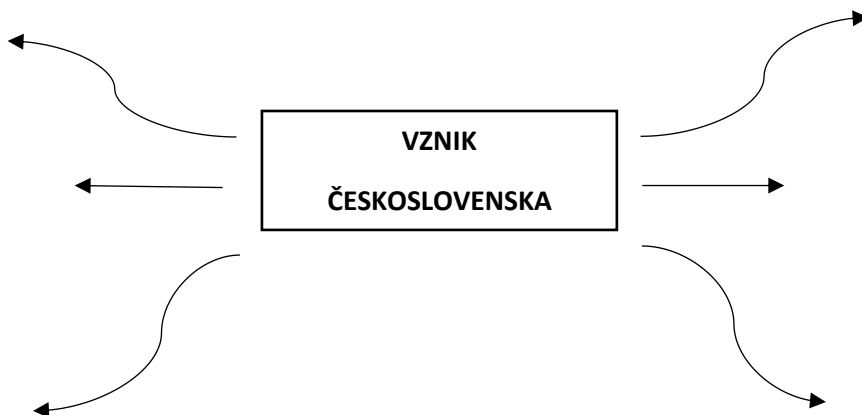
PRACOVNÍ LIST k překládané knize
Past na korunu
 Daniela Krolupperová, Albatros 2018
 Věková kategorie 11–14 let

1. Začneme u názvu knihy: *Past na korunu*. Co si pod ním představíš?

A. Vyber a zakroužkuj významy slova <i>past</i> Past léčka návnada pasta na zuby úklad intrika propast	Níže jsou různé významy slova <i>koruna</i>. Vyber, o jaké koruně může být v knize řeč? - měna – platidlo - klenot – symbol hlavy státu - část stromu nebo keře (botanika) - koruna stavby (věnec) – vrchní část zdi, hradby
--	---

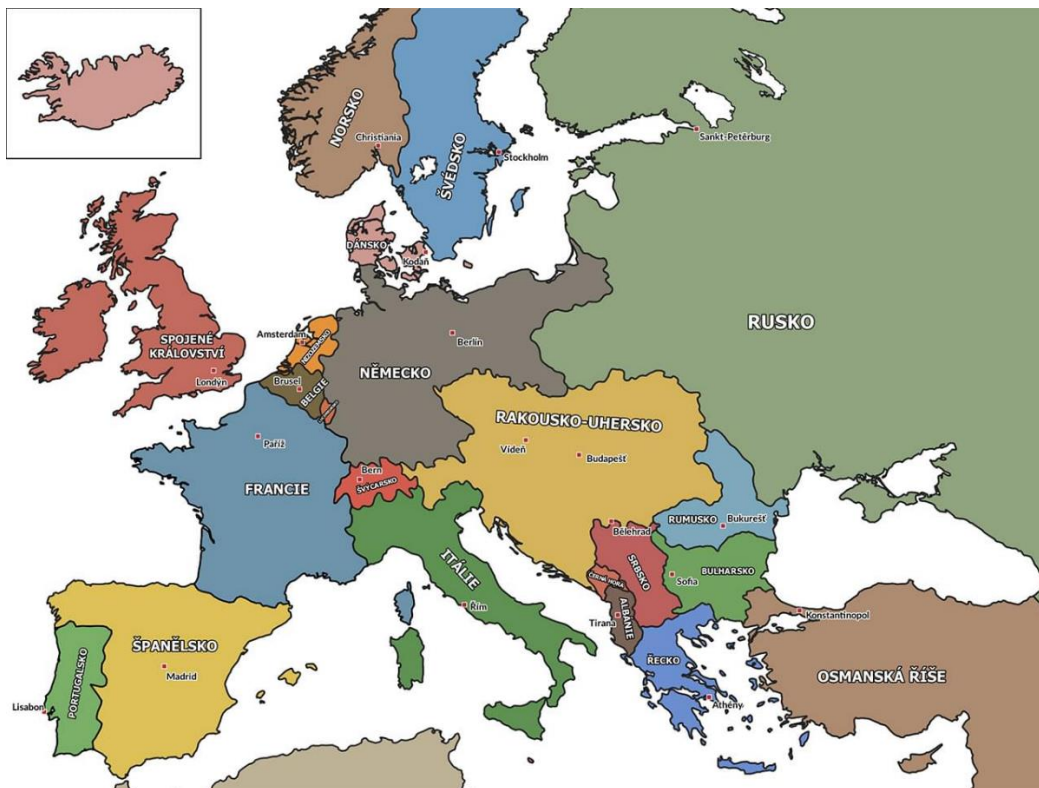
2. Příběh Jáchyma a Jindry se odehrává na počátku roku 1919, tedy v období vzniku Československa. Formou myšlenkové mapy zaznamenej, co si o vzniku Československa v roce 1918 pamatuješ.

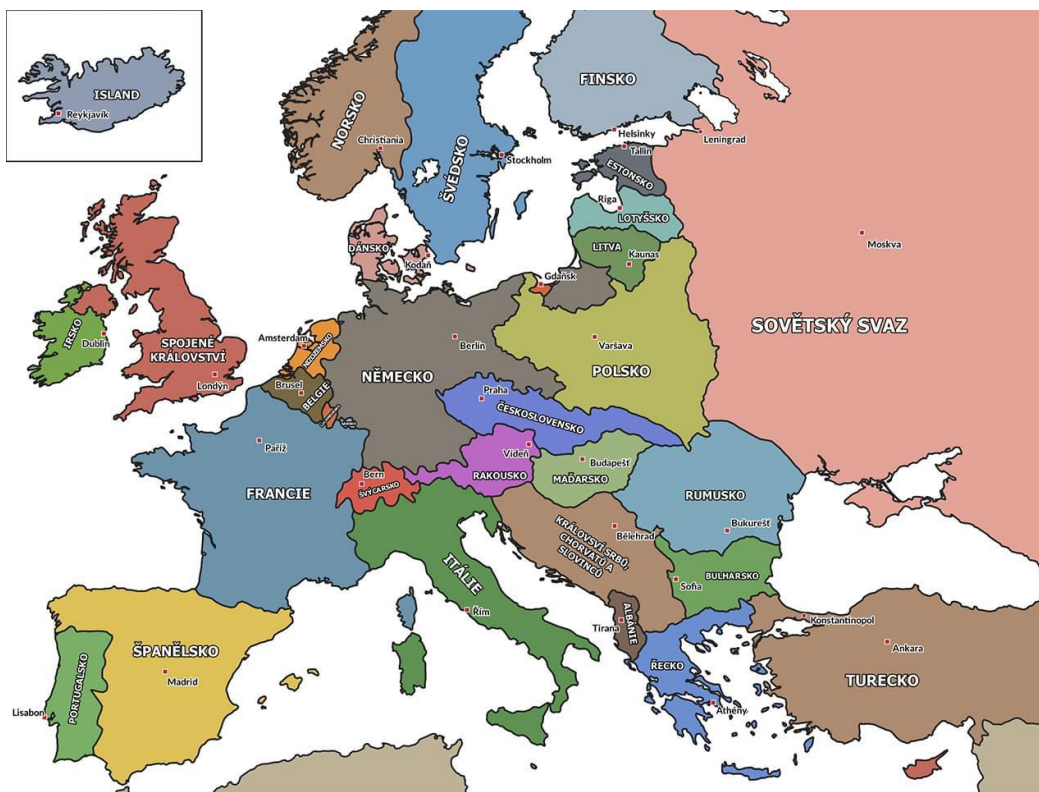
3. Okolnosti vzniku Československa

A. Porovnej mapu Evropy v roce 1914, na prahu 1. světové války (mapa 1) a po válce, v roce 1924 (mapa 2).

Zdroj: Historylab, dostupné online: <https://historylab.cz/cviceni/jak-prvni-svetova-valka-zmenila-hranice?>

Mapa 1: Evropa v roce 1914

Mapa 2: Evropa v roce 1924

B. Jak se změnilo uspořádání Evropy po 1. světové válce?

C. Součástí jakého státního celku byly Čechy, Morava a Slezsko v roce 1914? Jak se změnilo uspořádání Čech, Moravy a Slezska po válce?

4. Potřeby nového státu

Československo bylo vyhlášeno 28. října 1918. Nově vyhlášený stát se stal republikou v čele s prezidentem. Porovnej informace v tabulce.

V čem se oba státy – původní Rakousko-Uhersko a nově vzniklé Československo lišily?

	Rakousko-Uhersko	Československo
Státní zřízení	Konstituční monarchie	Parlamentní republika
Hlava státu	Císař	Prezident
Měna	Rakousko-uherská koruna	Koruna československá
Počet obyvatel	51 390 223 (v roce 1910)	13 607 385 (1921)
Hlavní město	Vídeň (Předlitavsko), Budapešť (Zalitavsko)	Praha

Zamyslete si, co všechno bylo potřeba zajistit pro nově vznikající stát? Nápady si запиšte.

5. Měnová reforma

Představitelé nového státu měli za úkol oddělit měnu a oběh peněz od bývalého Rakousko-Uherska. Československý ministr financí Alois Rašín proto na počátek roku 1919 naplánoval **měnovou reformu**.

Jak reforma probíhala?

1. etapa: V době od 3. do 9. března byla **okolkována** většina rakousko-uherských bankovek, které se nacházely v Československu. **Kolek** je známka – cenina prokazující zaplacení určitého poplatku, zde potvrzující hodnotu provizorní bankovky. Namísto rakousko-uherské koruny byla zavedena koruna československá v poměru 1 : 1. (Obrazový dokument a/ b/)

2. etapa: 10. dubna 1919 byla **zavedena koruna československá** – peněžní jednotka nového československého státu. (Obrazový dokument c/ d/)

Zdroj: Wikipedia, heslo měnová reforma

Dokument: Prozatímní (kolkované) bankovky a nové bankovky; Zdroj: www.papirovaplatidla.cz

a/ Prozatímní státovka – kolkovaná (1919),
Desetikorunová rakousko-uherská bankovka - líc

b/ Prozatímní státovka – kolkovaná (1919),
Desetikorunová rakousko-uherská bankovka – rub
(nalevo československý kolek)

c/ Bankovka Jedna koruna československá – vydaná
1919, platné do roku 1924, líc

d/ Bankovka Jedna koruna československá – vydaná
1919, platné do roku 1924, rub

Některé nové československé bankovky navrhl slavný malíř Alfons Mucha. Více se můžete dozvědět ve výukových materiálech spolku Česká škola bez hranic dostupných zde: <https://csbh.cz/vyukove-materialy/osudy-cechu-v-zahranici-v-kontextu-vyznamnych-dejinnych-udalosti-20-stoleti/>

Právě v době přípravy měnové reformy se odehraje událost, která se stala inspirací pro knihu Past na korunu. Informace z pracovního listu ti pomohou lépe porozumět okolnostem a souvislostem napínavého příběhu.